

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti
Evropský sociální fond

Muzeologie

Muzeum a muzeologie

přednášející: PhDr. Pavel Douša, Ph.D.

kurátor

a dalších
59 muzejních profesí

KURÁTOR

Sběratel

Správce sbírky

Tlumočník

KURÁTOR

Předcházející generace muzejníků byly mnohem lepší sběratelé a tvůrci sbírek, předešla pak se o sbírky začala pečlivě starat (depozitáře), věřím že naše a následující generace je bude mnohem lépe interpretovat. Jenže co bude následovat pak? Generace manažerů, marketingu nebo se pak v kruhu vrátíme ke sbírkové činnosti?

Kurátor je zaměstnáním. Proto je kurátor odpovědný nejen svému zaměstnavateli, ale své profesi jako takové. Je zodpovědný za osobní rozvoj, rozvoj své instituce – muzea a v neposlední řadě také za rozvoj profese. Muzeologie by neměla potlačovat nebo utlumovat vědecké vzdělání a schopnosti v daném oboru. Naopak mělo by umět tyto využít pro svůj vlastní rozvoj a absorbovat.

V současné době neexistuje nějaká konkrétní kurátorská škola. Některé obory si však založili vlastní vzdělávací program pro své kurátory. Připomínám např. Committee on training curators of anthropology. (zal. v 70. letech)

Kurátoři se učí svému řemeslu dennodenní prací se sbírkovými předměty. Stát se dobrým kurátorem trvá velmi dlouhou dobu. Způsoby jak toho dosáhnout jsou rozmanité: vlastní pozorování, studium historické a odborné literatury, analýza, především však komparace, kompilace a kritické myšlení. Tato individuální aktivita probíhá někde v skrytu a tichosti depozitářů či v omezeném kruhu odborníků. I proto velmi často se pro nás kurátoři sbírek stávají podivíny, kteří komunikují pouze se svou sbírkou. Co nám v tuto dobu chybí je onen v úvodu vzpomínaný muzeologický dialog. Profese kurátora je především sociální funkcí, musí umět komunikovat s okolím, je definován právě tím, že dokáže komunikovat s veřejností. Zde nastupuje úloha muzeologie.

Alarmující je však statistika z britských ostrovů, pro Českou republiku nejsou k dispozici, ale za poslední léta se snížilo procento kurátorů ze všech zaměstnanců muzea z 30 na 12 procent

MUZEOLOGIE

muzeum

X

muzeologický fenomén

tři pilíře kulturní destinace:

budova

sbírky a programy

služby a komerční nabídka

MUZEUM

ICOM – muzejní etický kodex

- mezinárodní standard
- nástroj profesní regulace a růstu
- soubor minimálních požadavků a principů muzejní práce

MUZEJNÍ ETICKÝ KODEX

Muzeum chrání, interpretuje a propaguje kulturní dědictví (lidstva)

Muzea uchovávají sbírky v zájmu společnosti a jejího rozvoje

Muzea spravují primární prameny tvořící základ vědy a umožňující její rozvoj

MUZEJNÍ ETICKÝ KODEX

Muzeum umožňuje porozumění a přijetí kulturního dědictví

Muzea úzce spolupracují se společenstvím, z kterého jeho sbírky pocházejí

Muzeum se řídí národním i mezinárodním právem

Muzeum postupuje dle profesní etiky

EXPOZICE/VÝSTAVA

produkt kulturní destinace

návštěvník si nekupuje expozici, muzejní exponáty, ale produktem je prožitek, který návštěvou získává

EXPOZICE

prostor vnímání

Stěžejním úkolem autora expozice je vytvoření optimálního prostředí pro divákovo aktivní chování, tedy takového prostředí, které podporuje jeho interakci s exponáty a mobilizuje jeho vlastní intrpretační schopnosti

EXPOZICE/VÝSTAVA

problémy a výzvy

nehmatatelnost

neoddělitelnost

proměnlivost, nestálost

pomíjivost

zapojení návštěvníka

Faktory ovlivňující chování návštěvníků

pohyb

velikost

aktivní účast návštěvníka

text

„konkurence“ exponátů

75 % návštěvníků se otáčí vpravo

východ z výstavního prostoru

únava

uspořádání

jiné předměty

NĚMECKO, BERLÍN 1900 - 1930

Wilhelm Bode

Pruské státní muzeum

1897-1904: Kaiser Friedrich Museum (1956: Bodeho)

Museum Insel / Dahlem

USA, NEW YORK 1930 – 1950

70. léta 19. století:

Metropolitan Museum of Art (NY)

Museum of Fine Art (Boston)

Art Institute (Chicago)

William Valentiner

John Russell Pope - neoklasicismus

USA, NEW YORK 1930 – 1950

William Valentiner

John Russell Pope – neoklasycizm

1929: Alfred Barr (MOMA)

EVROPA 1945 – 1970

PAŘÍŽ 1970 - 1980

Walraf Richartz Museum

Neue Pinakothek (Mnichov, 1976 – 1981)

Staatsgalerie (Stuttgart, 1979 – 1983)

Centre Pompidou

Tate Gallery of Modern Art

Guggenheim Museum

Louvre